

Alþingi
Nefndarsvið
150 Reykjavík

Alþingi
Erindi nr. Þ 135/483
komudagur 27.11.2007

Reykjavík, 27. nóvember
Tilvísun: 200711-0060

Efni: Umsögn um frumvarp til laga um breytingar á lögum um almannatryggingar og fleiri lögum, 195 mál

Alþýðusamband Íslands hefur fengið til umsagnar frumvarp til laga um breytingar á lögum um almannatryggingar, lögum um félagslega aðstoð, lögum um sjúklingatryggingu, lögum um heilbrigðisþjónustu, lögum um málefni aldraðra og lögum um eftirlaun aldraðra, 195 mál.

Frumvarpinu virðist í meginatriðum ætíð tvíþætt hlutverk:

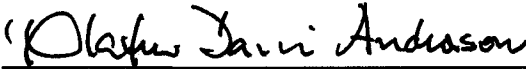
1. að breyta lögum vegna tilfærslu málaflokka frá heilbrigðisráðuneyti til félagsmálaráðuneytis
2. að koma á fót nýrri stofnun sem heyri undir heilbrigðisráðuneytið sem sjái um sjúkra- og slysatryggingar ásamt kaupum á heilbrigðisþjónustu.

Alþýðusambandið telur mikilvægt að greina á milli heilbrigðisþjónustu annars vegar og lífeyris- og bótaréttar hins vegar. Í því ljósi er Alþýðusambandið í meginatriðum ekki ósammála þeirri breytingu á verkaskiptingu milli heilbrigðis- og félagsmálaráðuneytis sem fellst í frumvarpinu. Alþýðusambandið vekur þó athygli á því að á vegum forsætisráðherra er að störfum framkvæmdanefnd sem falið hefur verið það verkefni að endurskoða frá grunni ákvæði laga, reglugerða og stjórnvaldsfyrirmæla varðandi nýtt örorkumat og eflingu endurhæfingar. Ljóst er af þeim hugmyndum sem unnið hefur verið út frá í nefndinni að það muni kalla á frekari uppstokkun verkefna milli þessara tveggja ráðuneyta, einkum hvað varðar ákvæði sjúkra- og slysatryggingakafla tryggingalaganna er varða bótarétt og endurhæfingu.

Varðandi hina nýju stofnun sem hafi það hlutverk að sjá um sjúkra- og slysatryggingar ásamt því að sjá um kaup á heilbrigðisþjónustu, þá er enn margt óljóst um stöðu hennar og hlutverk, enda boðað í greinargerð frumvarpsins sérstakt lagafrumvarp um hana á vorþingi. Alþýðusambandið leggst því ekki að svo stöddu gegn því að slíki stofnun sé komið á fót, en vill þó taka fram, varðandi þann þátt sem snýr að kaupum á heilbrigðisþjónustu að nauðsynlegt er að tryggja eftirfarandi með skýrum hætti:

1. að allir njóti jafns aðgangs að heilbrigðisþjónustu óháð efnahag og félagslegri stöðu.
2. að undir engum kringumstæðum megi setja sjúkrahús undir skilmála markaðskerfisins þar sem hagnaðar- og viðskipta-sjónarmið eru grundvöllur starfseminnar.

F.h. Alþýðusambands Íslands

Ólafur Darri Andrason
Hagfræðingur ASÍ

Alþingi
Erindi nr. Þ 135/449
komudagur 26.11.2002

Nefndasvið Alþingis
Austurstræti 8 - 10
150 Reykjavík

Suðurlandsbraut 22
108 Reykjavík
Sími 540 6400
Fax 540 6401
hjukrun@hjukrun.is
www.hjukrun.is

Reykjavík, 26. nóvember 2007

Efni: Umsögn um frumvarp til laga um breytingu á lögum um almannatryggingar, lögum um félagslega aðstoð, lögum um sjúklingatryggingu, lögum um heilbrigðisþjónustu, lögum um málefni aldraðra og lögum um eftirlaun til aldraðra.

Félag íslenskra hjúkrunarfræðinga (FÍH) þakkar beiðni um umsögn um ofangreint frumvarp til laga um breytingu á almannatryggingalögum o.fl.

FÍH fagnar því að unnið sé að því að einfalda almannatryggingakerfið. Flókið tryggingakerfi vinnur gegn hagsmunum bótaþega og getur leitt til ójöfnuðar. Að hvetja til, og gera bótaþegum kleift, að afla tekna leiðir án efa til meiri lífsgæða og mannlegrar reisnar viðkomandi.

FÍH fagnar einnig hugmyndum um að komið verði á fót sérstakri stofnun sem heyri undir stjórn heilbrigðisráðherra og annist m.a. kaup, greiðslur og samninga um heilbrigðisþjónustu (18. gr.). Náist það markmið stjórnvalda sem ítrekað er í almennum athugasemdum með frumvarpi þessu, að kostnaðargreina heilbrigðisþjónustu og að taka upp blandaða fjármögnun á heilbrigðisstofnunum þannig að heilbrigðisstofnanir fái fjárveitingar í samræmi við þörf og verkefni, þá verður það án efa til mikilla bóta bæði fyrir þá sem þjónustunnar njóta og þá sem hana veita.

FÍH efast hins vegar um ávinninginn af þeim breytingum sem boðaðar eru í 20. gr. frumvarpsins þ.e. að færa frá heilbrigðisráðherra til félagsmálaráðherra faglega yfirstjórn, fjármögnun, ákvörðun daggjalda og samskipti við stofnanir vegna annarrar þjónustu en heilbrigðisþjónustu, eins og segir í frumvarpinu. Í athugasemdum við frumvarpið er sett fram það viðhorf að öldrun sé ekki sjúkdómur sem kalli á heilbrigðisþjónustu, heldur almenna öldrunar- og umönnunarþjónustu. FÍH tekur undir það viðhorf að öldrun sé ekki sjúkdómur. Hins vegar er rétt að ítreka að öldrun fylgja oft sjúkdómar og aldraðir einstaklingar glíma oft við fjölpætta sjúkdóma. Þeir einstaklingar þurfa ekki aðeins öldrunar- og umönnunarþjónustu heldur faglega hjúkrunarþjónustu.

Stjórnvöld, nú sem fyrr, stefna að því að gera öldruðum kleift að búa sem lengst á eigin heimilum, með viðeigandi þjónustu. Því sjónarmiði hefur lengi verið haldið á lofti hér á landi að of mikil áhersla hafi verið lögð á stofnanavistun aldraðra og að fjöldi íbúa á dvalar- og hjúkrunarheimilum eigi að geta búið á eigin heimili fái þeir nauðsynlega þjónustu. Gangi þetta markmið eftir er ljóst að þeir einstaklingar, sem í

fram tíðinni vistast á hjúkrunarheimilum, munu verða enn veikari en nú er og með fjölbætt heilsufarsvandamál. Þeir einstaklingar munu þarfnast mikillar hjúkrunar, ekki aðeins umönnunar. Á það skal bent að öldrunarhjúkrun er sérstakt fagsvið innan hjúkrunarfræðinnar.

Hjúkrun er heilbrigðisþjónusta sem lýtur eftirliti landlæknis. Í umsögn FÍH um reglugerð nr. 786/2007 um eftirlit landlæknis með rekstri heilbrigðisþjónustu og faglegar lágmarkskröfur frá 30. ágúst 2007, var ítrekað mikilvægi þess að skýrar viðmiðunarreglur gildi um mönnun í heilbrigðisþjónustu, bæði hvað varðar fjölda hjúkrunarfræðinga og samsetningu mannaflans. Fjöldi vísindarannsókna hefur sýnt fram á ótvíræð tengsl mönnunar hjúkrunarfræðinga og afdrifa sjúklinga. Þá var í umsögninni einnig bent á mikilvægi skýrra krafna um mönnun í ljósi aukins vilja stjórnvalda til að bjóða út einstaka þætti heilbrigðisþjónustunnar, eins og fram kemur í VII. kafla laga um heilbrigðisþjónustu, nr. 40/2007. Við slíka útboðs- og tilboðsgerð er nauðsynlegt að fyrir liggi nákvæmlega hvernig mönnun þjónustunnar skuli háttáð.

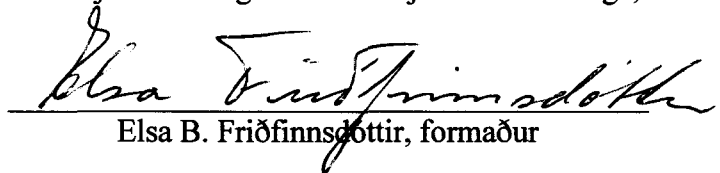
Launakostnaður er stærsti útgjaldaliðurinn í rekstri hjúkrunarheimila og því hefur samsetning mannaflans sem þar starfar veruleg áhrif á heildarútgjöld heimilanna. FÍH óttast og varar við því að slegið verði af faglegum kröfum um hjúkrunarþjónustu á öldrunarstofnunum gangi ákvæði 20. gr. frumvarpsins fram. Jafnvel þó í athugasemdum með frumvarpinu komi fram að gert sé ráð fyrir því að daggjöldum verði skipt í tvennt og að heilbrigðisráðuneytið ákveði daggjöld vegna heilbrigðisþjónustu, þá er vandséð hvernig fjárveitingar til að tryggja nauðsynlega mönnun fagmenntaðs starfsfólks (sbr. m.a. reglugerð nr. 786/2007) eiga að fást þegar fagleg yfirstjórn og fjármögnun er á höndum annars ráðuneytis. FÍH telur því að umræddur flutningur á faglegri yfirstjórn og fjármögnun geti leitt til þess að áherslur á hjúkrunarþjónustu á hjúkrunarheimilum breytist yfir í áherslur á almenna öldrunar- og umönnunarþjónustu. Það yrði mikil þjónustuskerðing og afturför að mati FÍH.

Eitt af markmiðunum með þeim breytingum sem frumvarpið felur í sér er að einfalda stjórnsýslu. FÍH telur það ekki einfalda stöðu hjúkrunarheimila, stjórnenda þeirra og starfsmanna, að falla undir tvö ráðuneyti, þar sem fagráðuneytið, heilbrigðisráðuneytið, hefur með afar takmarkaða stjórnsýslu að gera.

FÍH hvetur því háttvirta heilbrigðisnefnd til að endurskoða þær hugmyndir sem fram koma í frumvarpinu um að færa faglega yfirstjórn og fjármögnun hjúkrunarheimila frá heilbrigðisráðuneyti til félagsmálaráðuneytis. Félag íslenskra hjúkrunarfræðinga er fúst til samstarfs um þau verkefni og breytingar sem aukið geta gæði þjónustunnar á hjúkrunarheimilum landsins.

Virðingarfyllst,

F.h. stjórnar Félags íslenskra hjúkrunarfræðinga,

Elsa B. Friðfinnsdóttir, formaður

Umsögn

um frv. til l. um breyt. á lögum um almannatryggingar, lögum um félagslega aðstoð, lögum um sjúklingatryggingu, lögum um heilbrigðisþjónustu, lögum um málefni aldraðra og lögum um eftirlaun til aldraðra.

Frá félags- og tryggingamálanefnd

Nefndin hefur fjallað um málið að beiðni heilbrigðisnefndar og fengið á sinn fund Ragnhildi Arnljótsdóttur og Sesselju Árnadóttur frá félagsmálaráðuneyti, Berglinni Ásgeirsdóttur, Vilborgu Hauksdóttur og Sigurbjörgu Sigurgeirsdóttur frá heilbrigðis- og tryggingamálaráðuneyti og Sigríði Lillý Baldursdóttur, Ágúst Þór Sigurðsson og Kristján Guðjónsson frá Tryggingastofnun ríkisins.

Frumvarp þetta er flutt í samræmi við stefnuýfirlýsingu ríkisstjórnarinnar frá 23. maí 2007. Frumvarpið hefur sama markmið og frumvarp til laga um breytingu á ýmsum lögum vegna tilfærslu verkefna innan Stjórnarráðs Íslands, 130. mál, sem nú er til meðferðar á Alþingi. Þetta frumvarp tekur hins vegar sérstaklega til breytinga á verkaskiptingu milli heilbrigðisráðuneytisins og félags- og tryggingamálaráðuneytisins á sviði almannatrygginga og öldrunarmála.

Markmiðið með breyttri verkaskiptingu á þessu sviði er að gera fyrirkomulag heilbrigðis- og tryggingakerfisins auðskiljanlegra og aðgengilegra almenningi. Það verður meðal annars gert með því að samhæfa og gera skilvirkara hlutverk ríkisins sem kaupanda heilbrigðisþjónustu gagnvart þeim sem hana veita og einfalda almannatryggingakerfið.

Með frumvarpinu er lagt til að yfirstjórn málefna aldraðra og þjónusta við aldraða önnur en heilbrigðisþjónusta færist til félagsmálaráðuneytis frá 1. janúar 2008 ásamt yfirstjórn Framkvæmdasjóðs aldraðra. Þá gerir frumvarpið ráð fyrir að félagsmálaráðherra fari með lífeyristryggingar en að heilbrigðisráðherra verði áfram með forræði yfir slysa-, sjúkra- og sjúklingatryggingum. Tryggingastofnun ríkisins mun færast undir félagsmálaráðuneytið ásamt úrskurðarnefnd almannatrygginga en allar ákvarðanir Tryggingastofnunar verða áfram kærانlegar til nefndarinnar, hvort sem þær varða lífeyristryggingar eða slysa- og sjúkratryggingar. Einnig er gert ráð fyrir að sett verði á fót ný stofnun undir heilbrigðisráðuneyti sem sjái um sjúkra- og slysatryggingar ásamt kaupum á heilbrigðisþjónustu.

Nefndin vekur athygli á athugasemdum í greinargerð við lagafrumvarpið en þar kemur m.a. fram að nokkurn tíma muni taka að skilja á milli almennrar öldrunarþjónustu og heilbrigðisþjónustu við aldraða og að gert sé ráð fyrir að ráðuneytin skilgreini þessa þætti nánar og móti hvernig samskiptum við öldrunarstofnanir og greiðslum til þeirra verði háttað í framtíðinni. Boðað er frumvarp um frekari breytingar á lögum um málefni aldraðra á vörðing 2008 og stefnt sé að því að þessari vinnu verði lokið fyrir 1. september 2008.

Nefndin bendir jafnframt á ummæli í athugasemdum um að hin nýja stofnun sem heyra mun undir heilbrigðisráðherra og getið er hér að framan verði komin í fullan rekstur í síðasta lagi 1. september 2008.

Nefndin tekur undir það viðhorf sem endurspeglast í frumvarpinu að öldrun sé ekki sjúkdómur sem kalli á heilbrigðisþjónustu heldur almenna öldrunar- og umönnunarþjónustu. Nefndin telur rökrétt að aðskilja almenna öldrunarþjónustu, búsetu og heilbrigðisþjónustu við aldraða og telur brýnt að hafist verði handa við að hrinda framangreindum verkefnum í framkvæmd svo að þeim verði lokið sem fyrst. Þannig nýtu aldraðir sömu heilbrigðisþjónustu og aðrir landsmenn.

Nefndin telur mikilvægt að gætt verði að réttindum starfsmanna Tryggingastofnunar ríkisins og í ráðuneytum við þær breytingar sem leiða af frumvarpi þessu.

Nefndin styður þær breytingar sem lagðar eru til í frumvarpinu og leggur til að frumvarpið verði **samþykkt** og framangreindar athugasemdir verði teknar til skoðunar.

Alþingi, 28. nóv. 2007

Guðbjartur Hannesson form.
Ármann Kr. Ólafsson varaform.
Ásta R. Jóhannesdóttir
Pétur H. Blöndal
Jón Gunnarsson

Alþingi
Erindi nr. P 135/643
komudagur 29.11.2007

Umsögn

um frumvarp til laga um breytingu á lögum um almannatryggingar, lögum um félagslega aðstoð, lögum um sjúklingatryggingu, lögum um heilbrigðisþjónustu, lögum um málefni aldraðra og lögum um eftirlaun til aldraðra.

frá Kristni H. Gunnarssyni, nefndarmanni í félags- og tryggingarmálanefnd.

Undirritaður styður þær breytingar frumvarpsins sem snúa að því að færa almannatryggingar og yfirstjórn Tryggingarstofnunar ríkisins frá heilbrigðisráðuneyti til félagsmálaráðuneytis að öðru leyti en því að sjúkra- og slysatryggingar verði áfram á forræði heilbrigðisráðuneytis.

Þó er bent á að líklega kosti það mjög háar fjárhæðir að færa framkvæmd slysa- og sjúkratrygginganna frá Tryggingastofnun og verður miðað við það sem fram kom frá fulltrúum stofnunarinnar þegar þeir komu fyrir félags- og tryggingamálanefnd. Eðlilegast er að afstýra þeim kostnaði og nota áfram tölvukerfi Tryggingastofnunar ríkisins, að minnsta kosti fyrst um sinn.

Ákvæði frumvarpsins í 18. gr. um breytingar á skipulagi heilbrigðisþjónustunnar á þann veg sem þar segir eru tímabær og vel þess virði að reyna þá leið til þess að bæta þjónustu heilbrigðiskerfisins og hafa frekari stjórn á kostnaði og gæði þjónustunnar en nú er.

Ennfremur er fallist á þá tillögu að færa yfirstjórn málefna aldraðra til félagsmálaráðuneytis og þar með forræði yfir dvalarheimilum aldraðra sem ríkið fjármagnar.

Hins vegar fer því fjarri að færð hafi verið fullnægjandi rök fyrir því að færa einnig til félagsmálaráðherra yfirstjórn og forræði yfir hjúkrunarheimilum. Sú starfsemi sem þar er rekin er í eðli sínu fyrst og fremst heilbrigðisþjónusta sem veitt er veiku fólki. Það verður ekki séð að rétt sé að færa hluta af heilbrigðisþjónustu frá heilbrigðisráðherra undir annað ráðuneyti, enda sést það best í frumvarpinu að slík áform skapa vandamál milli ráðuneyta og gera stjórn hjúkrunarheimila flóknari og erfiðari en nú er og gengur það þvert á þann tilgang frumvarpsins að einfalda stjórnsýsluna.

Gangi ákvæði frumvarpsins fram munu tvö ráðuneyti gera þjónustusamninga við stofnanir og aðra þá sem eiga og reka hjúkrunarheimili. Vandséð er hver eigi að höggva á hnútinn þegar ráðuneytin greinir á um mörk milli þeirra og fjárhæðir sem greiða skal. Sú einkennilega staða kemur upp að sumar hjúkrunarstofnanir munu heyra áfram undir heilbrigðisráðuneyti og aðrar undir félags- og tryggingarmálaráðuneyti, þótt veitt sé sama þjónusta í báðum tilvikum. Þá er sérstakt að allt frumkvæði að nýjum hjúkrunarrýmum eða heimilum verður hjá félagsmála- og tryggingarmálaráðuneyti, þótt starfsemin sé að nær öllu leyti heilbrigðisþjónusta. Slíkt er óásættanlegt.

Alþingi, 29. nóv. 2007

Kristinn H. Gunnarsson

Ályktanir Landsfundar 2. – 3. júní 2007.

Áskorun til Alþingis

Alþingi

Erindi nr. P 135/471

komudagur 26.11.2007

Landsfundur Landssambands eldri borgara, sem haldinn var á Akureyri 2. og 3. júní 2007, skorar á Alþingi:

Að stofna embætti umboðsmanns aldraðra.

Réttindi eldri borgara eru oft fyrir borð borin í þjóðfélaginu bæði utan stofnana sem innan þeirra. Þetta gildir um fjármál, skattamál, þjónustu o.fl. Þess vegna er það brýnt hagsmunamál fyrir eldri borgara að embætti umboðsmanns aldraðra verði stofnað. Slíkt embætti gæti tekið að sér og fjallað um réttindi og réttindabrot sem eldri borgarar verða fyrir, en enginn aðili í stjórnkerfinu telur sér skylt að sinna.

Áskoranir til ríkisstjórnarinnar í kjaramálum lífeyrisþega.

Landsfundur Landssamband eldri borgara, sem haldinn var á Akureyri 2. – 3. júní 2007, skorar á stjórnvöld að taka til greina eftirfarandi kröfur í kjaramálum eldri borgara.

- 1 Hafin verði nú þegar endurskoðun á lögum um almannatryggingar með aðalháherslu á lífeyristryggingakaflann m.a. með það að markmiði:
Að einfalda kerfi lífeyristrygginga svo það verði sem virkast fyrir þá sem byggja meginafkomu sína á því,
að draga verulega úr tekjutryggingum,
að tryggja að öryrkjar sem ná ellilífeyrisaldri haldi áfram aldurstengdum, óskertum örorkubótum,
að endurskoða ákvæði um endurkröfu lífeyrisgreiðslna frá TR.**
- 2. Heildargreiðslur Tryggingastofnunar ríkisins taki mið af neyslukönnun Hagstofu Íslands sem birt var 15. desember á sl. Ári, eða kr. 210 þúsund á mánuði fyrir utan skatta hjá einstaklingi til jafnaðar. Þessi hækkun komi í áföngum og verði að fullu komin til framkvæmda á árinu 2009 að viðbættum vísitöluhækkunum Hagstofu Íslands.**

3. skattleysismörk hækki í kr. 140 þúsund miðað við að þau hefðu Breyst samkvæmt vísitölu frá 1988. Þessi breyting verði að fullu Komin til framkvæmda í árslok 2008 með vísitöluhækkun *Launa* á þeim tíma, enda byrji skattleysismörkin að fjara út við 500 þús. króna mánaðartekjur miðað við árið 2007.
4. Skerðing á tekjutengdum bótum vegna tekna maka og Sambúðarfólks verði afnumin nú þegar.
5. Ráðstöfunarfé við dvöl á stofnun hækki um 100% frá 1. júlí 2006. Frá janúar 2008 verði stefnt að því að breyta Greiðslufyrirkomulagi á daggjaldastofnunum fyrir aldraða svo Þeir haldi fjárforræði sínu eins og gilt hefur í tæpa þrjá áratugi Fyrir fatlaða.
6. Skerðing á grunnlífeyri almannatrygginga verði afnumin.
7. Að taka upp ákveðið frítekjumark fyrir lífeyrissjóðstekjur í Samræmi við frítekjumark atvinnutekna.
8. Skattar á lífeyrissjóðstekjur verði samræmdur skattlagningu Fjármagnstekna, enda verði ekki gert upp á milli sparnaðarforma.
9. Að viðmiðunarhugtak almannatrygginga verði endurskoðað Með það fyrir augum að óvæntur og óreglulegur ávinningur Leiði ekki til afnáms lífeyrisréttar og skerðingar á bótum Lífeyrisþegans t.d. við sölu gamalla verðbréfa eða sumarhúsa og tryggingabóta vegna slysa.
10. Breyta skal því ákvæði núgildandi laga sem kveður á um að ef Ellilífeyrisþegi missir rétt á grunnlífeyri þá missi hann allan rétt á öðrum bótum almannatrygginga.
11. LEB gerir þá kröfu til stjórnvalda að hugtakið tekjur nái alls ekki yfir andvirði fasteigna, lausafjár eða verðbréfa sem lífeyrisþegi selur og komi ekki til skerðingar á lífeyri TR.
12. Inneign í séreignalífeyrissjóði verði ekki talin til tekna vegna greiðslna almannatrygginga.

Skerðing á lífeyri frá almannatryggingum vegna þess að lífeyrisþegi selur fasteign, lausafé eða verðbréf sem hann hefur eignast á löngum tíma er ekkert annað en eignaupptaka og skerðing á mannréttindum sem er til skammar fyrir þjóðfélagið.

Inneign í séreignalífeyrissjóði er nokkuð sem fólk hefur safnað saman á löngum tíma til að styrkja fjárhaginn á elliárunum. Af þessu er greiddur fullur skattur við útborgun og ætti alls ekki að koma til skerðingar á lífeyri frá TR enda var hann á Alþingi þegar honum var komið á hugsaður til að styrkja fjárhag fólks á elliárum

Greinargerð með kjaratillögu:

Framangreindar tillögur um lagfæringar á kjaramálum eldri borgara hafa flestar komið fram áður með einum eða öðrum hætti. Hér er þeim fylgt eftir og heldur gefið í, því hægt hefur miðað þrátt fyrir ýmis fyrirheit stjórnvalda í aðdraganda kosninga á undanförunum 12 árum.

Heildarendurskoðun á lögum um almannatryggingar hefur verið ein af kröfum samtaka eldri borgara um langt skeið. Sérstök áhersla er lögð á að endurskoðun á lífeyriskafli laganna hefjist nú þegar þar sem reglur þær sem TR starfar eftir hafa reynst venjulegu fólki nær óskiljanlegar. Í þeirri endurskoðun verði m.a. tekið á þeim þáttum sem nefndir eru í tillögunni.

Hagstofa Íslands er sú stofnun sem annast hlutlausa athugun á neyslu einstaklinga hér á landi. Engin sérstök ástæða er til að ætla að neysla eldri borgara falli langt frá hinni almennu neyslu í landinu. Því er gerð sú sjálfsagða krafa að heildargreiðslur Tryggingastofnunarinnar til skjólstæðinga hennar taki mið af þeim niðurstöðum.

Skattleysismörk verði hækkuð í samræmi við hækkun launavísitölu frá árinu 1988. Í hinni miklu skattaumræðu undangenginna missera hefur það komið óyggjandi fram að skattabyrði þeirra sem minnstar hafa tekjurnar hefur aukist verulega. Þar veldur mestu að skattleysismörk hafa dregist mjög aftur úr miðað við þróun verðlags og launa allt frá árinu 1988. Skjótverkasta og um leið árangursríkasta leið skattayfirvalda til að hækka tekjur þeirra sem bera minnst úr býtum er að hækka skattleysismörk.

Það að skerða lífeyri almannatrygginga vegna tekna maka má líkja við mannréttindabrot. Hver einstaklingur verði metinn sem sjálfstæður einstaklingur og fái greiðslur samkvæmt því frá TR.

Fjárupphæð og framkvæmd á greiðslu ráðstöfunarfjár (vasapeninga) til íbúa á dvalar- og hjúkrunarheimilum er til skammar. Landssamband eldri borgara leggur þunga áherslu á að hækka þessar greiðslur verulega og að breytt verði nú þegar greiðslufyrirkomulagi eins og fram kemur í áskoruninni.

Hvorki atvinnutekjur né lífeyrissjóðstekjur skerði tekjutengdar bætur almannatrygginga. Ef ellilífeyrisþegar ættu þess kost aðvinna án þess að atvinnutekjur þeirra skerði tekjutengdar bætur almannatrygginga, þá má það vera

ljóst að ríkissjóður fengi í sinn hlut auknar skatttekjur bæði í formi tekjuskatta og neysluskatta. Hafa skal í huga að margir atvinnurekendur hafa óskað sérstaklega eftir eldri borgurum til starfa.

Áskorun til ríkisstjórnar.

Landsfundur Landssambands eldri borgara haldinn á Akureyri 2. og 3. júní 2007, skorar á ríkisstjórn Íslands:

- 1. Að beita sér fyrir aðgerðaáætlun varðandi fjölbýli á hjúkrunarheimilum sem nú eru starfrækt, að þeim verði breytt þannig að allir íbúar hafi einkarými með snyrtingu.**
- 2. Að settar verði reglur um stærð einkarýmis og að gerðir verði þjónustusamningar við öll hjúkrunarheimili aldraðra, þar sem komi skýrt fram hvaða þjónustu skuli veita og hver markmiðin séu.**
- 3. Að settar verði reglur varðandi eftirlit með þjónustunni, hvaða aðili sé ábyrgur fyrir henni.**
- 4. Að nú þegar verði gert átak í að eyða biðlistum aldraðra eftir hjúkrunarrýmum og umönnun, bæði vegna þeirra sem bíða á sjúkrahúsum sem og þeirra sem bíða í heimahúsum við erfiðar aðstæður.**
- 5. Að nú þegar verði gert átak í að eyða biðlistum Varðandi augnaðgerðir.**

Áskorun til ríkisstjórnar.

Landsfundur landssambands eldri borgara, haldinn á Akureyri 2. og 3. júní 2007, fagnar því, að stefnt skuli að eftirfarandi í stjórnarsáttmála ríkisstjórnar:

Endurskoðun frá grunni á lögum um málefni aldraðra.

Markmið endurskoðunarinnar verði m.a.:

- 1. Að flytja málefni aldraðra frá ríki/heilbrigðisráðuneyti til sveitarfélaga.**
- 2. Að marka heildarstefnu í málefnum aldraðra sem byggir á Hugmyndafræði um jafnrétti og mannréttindi.**
- 3. Að stjórnarsýsla málaflokksins verði hjá einum aðila þ.e. sveitarfélögum sem fái fullnægjandi tekjustofna til að taka að sér alla þjónustu við aldraða.**
- 4. Að samræma ákvæði sem eru í hinum ýmsu lagabálkum og snerta málefni aldraðra.**
- 5. Að endurskoða ákvæði um Framkvæmdasjóð aldraðra varðandi stjórn og hlutverk sjóðsins.**
- 6. Að sett verði í lög ákvæði um réttindi og réttargæslu aldraðra.**
- 7. Að breyta fyrirkomulagi greiðslna til íbúa á dvalar- og hjúkrunarheimilum þannig, að þeir haldi fjárforræði sínu.**
- 8. Að dagvistarrýmum og hvíldarheimilum aldraðra verði fjölgað svo fullnægt verði þörfum.**

Áskorun til stjórnvalda.

Landsfundur Landssamband eldri borgara, haldinn á Akureyri 2. og 3. júní 2007, skorar á stjórnvöld að beita sér fyrir því að stjórnendum hjúkrunarheimila sé óheimilt að stía sambúðarfólki í sundur, þegar annað þeirra þarf nauðsynlega á vistun að halda. Stjórnendum verði gert skylt að finna ráð til að sambúðarfólk geti búið saman, að ósk þeirra beggja.

Áskorun til stjórnvalda.

Landsfundur Landssambands eldri borgara, haldinn á Akureyri 2. og 3. júní 2007, skorar á heilbrigðisráðherra:

- 1. Að gerðar verði tafarlaust samningur við sjálfstætt starfandi sérfræðinga í hjartalækningum.**
- 2. Að gerður verði samningur við Tannlæknafélag Íslands um gjaldskrá fyrir tannlækningar og fellt verði úr gildi ákvæði 4. gr. reglugerðar um þátttöku Tryggingastofnunar ríkisins í kostnaði við tannlækningar, nr. 815 frá 22. nóvember 2002, um að TR taki ekki þátt í kostnaði við gerð fyllinga í tönn, ef minna en þrjú ár eru liðin frá því að fylling eða skorufylla var sett í sama flöt tannarinnar.**

Greinargerð:

Hætta er á að tannheilsa eldri borgara fari versnandi, vegna þess að tannlækningar eru orðnar svo dýrar, að margir lífeyrisþegar hafa ekki efni á að leita sér lækninga og enn eykur það vanda, ef TR tekur ekki þátt í kostnaði við viðgerð á tönn, sem reynist þörf á að gera við aftur áður en þrjú ár eru liðin frá fyrri viðgerð.

Það er brýnt hagsmunamál svo margra, ekki síst eldri borgara, að ráðuneyti heilbrigðismála og hjartalækna nái skynsamlegri niðurstöðu í nýjum samningi, þannig að það fólk sem leita þarf hjartalækna sitji við sama borð og fólk sem þarfnast þjónustu

Landsfundur Landssamband eldri borgara var haldinn á Akureyri 2. og 3. júní sl.

Fundinn sátu hátt í 140 fulltrúar um 50 félaga eldri borgara um allt land, en 53 félög eru í LEB.

Nýbakaður félagsmálaráðherra núverandi ríkisstjórnar, Jóhanna Sigurðardóttir, ávarpaði landsfundinn. Var gerður góður rómur að máli hennar.

Fjöldi ályktana og áskorana var samþykktur á fundinum ásamt nýjum áherslum í heimahjúkrun og heimaþjónustu á grundvelli könnunar sem Landssambandið stóð fyrir í samvinnu við aðildarfélögin. Bryndís Steinþórsdóttir tók niðurstöðurnar saman og lagði vel unna og markvissa aðgerðaáætlun, en markmið hennar er að aldraðir geti búið sem lengst heima hjá sér, einangrist ekki og eigi kost á fjölbreyttri þjónustu sem íþyngi ekki efnahag þeirra um of.

Í svörum aðildarfélaganna komu fram greinargóðar lýsingar á því sem fyrir er og einnig er bent á það sem þarf að bæta svo að aldraðir geti notið þjónustu sem lengst heima hjá sér og þurfi ekki að flytja á stofnanir/elliheimili. Það kom greinilega fram að auðveldara er að veita einstaklingsbundna aðstoð og þjónustu í fámennum byggðalögum.

Áhersluatriðum könnunarinnar hefur verið komið til heilbrigðisráðuneytisins og Sambands íslenskra sveitarfélaga.

annarra sérfræðilækna. Núgildandi fyrirkomulag er tvímælalaust brot á jafnræðisreglu og tilvísunarkerfið frá heimilislækni til hjartalækni er óviðunandi, veldur neytendum viðbótarkostnaði og óþægindum og getur skapað hættuástand í einhverjum tilvikum. Þar til samningar nást, skal tekið undir þá kröfu samtaka hjartasjúklinga, að tilvísun heimilislækni gildi lengur en fjóra mánuði, eða allt að einu ári. Meginkrafan er eftir sem áður sú, að gengið verði til samninga milli hjartalækna og ráðuneytis af fullum heilindum og einurð.

Nefndasvið Aþingis

Austurstræti 8 til 10

150 Reykjavík

Alþingi
Erindi nr. Þ 135/573
komudagur 30.11.2007

Reykjavík 28.11.2007.

Umsögn LEB um Breytingu á lögum nr. 100/2007 um almannatryggingar, með síðari breytingu.

Landssamband eldri borgara hefur farið yfir ofangreint frumvarp, sem ríkisstjórn Íslands hyggst afgreiða sem lög frá Alþingi fyrir næstu áramót.

LEB vill byrja á að lýsa yfir ánægju sinni með frumvarpið og telur að það muni í veigamiklum atriðum uppfylla þær kröfur sem barist hefur verið fyrir um langt árabil af hálfu Landssambandsins. Vænta má að lögin muni hafa í för með sér algera umbyltingu á kjörum aldraðra í landinu og því ber að fagna.

Samt sem áður er um að ræða nokkur atriði sem LEB hefur áhyggjur af, beri Alþingi ekki gæfu til að breyta þeim til betri vegar áður en frumvarpið verður endanlega afgreitt.

LEB gerir engar athugasemdir við fyrstu 17 greinar frumvarpsins.

Hvað 18. greinina varðar, þá er þjónustan að mati LEB algert grundvallaratriði, en meðan ekki er nánar útfært hvernig þessi stofnun eigi að starfa er erfitt að tjá sig um hana.

Í 20. grein er gert ráð fyrir tvískiptingu milli ráðuneyta, sem LEB varar eindregið við og telur hana vera galla á lögunum. Undanfarin ár hefur verið gerð tilraun til samþættingar heimaþjónustunnar og það kemur því framkvæmdastjórn LEB á óvart að heimahjúkrunin skuli lögfest með þessu frumvarpi hjá heilbrigðisráðuneytinu.

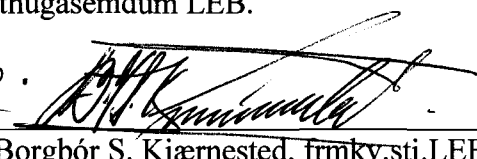
Samkvæmt 27. grein, sem fjallar um vistunarmat, er kveðið á um að heilbrigðisráðherra skipi 3 manna nefnd til að meta vistunarpörf manna og gefi út reglugerð um starf nefndanna. Hér er að öðru leyti gert ráð fyrir að umræddar stofnanir starfi á ábyrgð félagsmálaráðherra, á meðan öðru ráðuneyti er gert að meta þörf fólks fyrir vistun á þessum sömu stofnunum. Þarna hlýtur að skapast togstreita á milli, sem rýrir gildi laganna. Mörg dæmi eru um að eitt ráðuneyti fari með yfirstjórn málaflokksins þó annað ráðuneyti sjái um einstaka þætti hans.

Í 28. grein er fjallað nánar um fyrirkomulag vistunarmatsins. Í greininni er gert ráð fyrir að framkvæmdin verði í höndum tveggja ráðuneyta. Þetta virðist geta kollvarpað fyrri atriðum frumvarpsins, bæði samkvæmt lagagreinunum og greinargerðinni með frumvarpinu.

LEB hefur ítrekað gert þá kröfu að yfirstjórn málefna eldri borgara verði hjá einni stofnun þ.e.a.s. félagsmálaráðuneyti og flytjist innan tíðar til sveitarfélaga. Þess vegna leggur LEB áherslu á að Alþingi taki mið af ofangreindum athugasemdum LEB.

Virðingarfyllst

Margrét Margeirsdóttir, v-form LEB

Borgþór S. Kjærnested, frmkv.stj.LEB

Nefndasvið Alþingis
Heilbrigðisnefnd
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Kópavogi, 27. nóvember 2007

Efni: Umsögn um frumvarp til laga um breytingu á lögum um almannatryggingar, lögum um félagslega aðstoð, lögum um sjúklingatryggingu, lögum um heilbrigðisþjónustu, lögum um málefni aldraðra og lögum um eftirlaun til aldraðra

Í upphafi er rétt að taka fram að félagið fékk um hádegisbil þann 26. nóvember boð um fund með nefndinni í dag, 27. nóvember kl. 10:30. Jafnframt var þess óskað að félagið skilaði skriflegri umsögn sinni um frumvarpið á fundinum. Ástæða svo skamms umfjöllunartíma eru sagðar annir þingsins sem félagið hefur skilning á. Rétt þykir þó að hafa þennan formála til að fyrir liggi að félagið fékk afar skamman tíma til að skoða þær viðamiklu breytingar sem boðaðar eru. Því áskilur félagið sér rétt til að koma að frekari athugasemdum síðar, ef tilefni gefst til, og hefur jafnframt þann fyrirvara í umsögn sinni að ekki hefur gefist kostur á sérstakri umfjöllun um frumvarpið innan félagsins.

Almennt er félagið samþykkt efni frumvarpsins.

Félagið er samþykkt því að á Íslandi skuli veita heilbrigðisþjónusta á heimsmælikvarða. Þá er félagið samþykkt þeim áherslum að leggja skuli stóráukna áherslu á forvarnir á öllum sviðum og stuðlað verði að heilbrigðari lífsháttum; að leitað verði leiða til að lækka lyfjaverð og einfalda greiðsluþátttöku hins opinbera; að kostnaðargreina skuli heilbrigðisþjónustuna og taka upp blandaða fjármögnun á heilbrigðisstofnunum þar sem fjármagn fylgir sjúklingum; að skapað verði svigrúm til fjölbreytilegri rekstrarforma í heilbrigðisþjónustu, þar á meðal með öflugri hjúkrun aldraðra í heimahúsum, en jafnframt tryggt að allir hafi að henni jafnan aðgang, óháð efnahag.

Félagið vill vekja sérstaka athygli á því að úr því að til stendur að “opna” nýsett lög nr. 40/2007, um heilbrigðisþjónustu, og gera á þeim tilteknar breytingar, þá gefst nú tækifæri til að gera enn frekari breytingar á þeim. Þær breytingar sem félagið leggur til að gerðar verði til viðbótar falla vel að þeim markmiðum sem frumvarpinu er m.a. ætlað að ná sem er að skapa svigrúm til fjölbreytilegri rekstrarforma í heilbrigðisþjónustu.

Til nánari útskýringar á breytingartillögu félagsins sendist þingnefndinni meðfylgjandi ályktun frá því á aðalfundi félagsins sl. haust:

LÆKNAFÉLAG ÍSLANDS

ICELANDIC MEDICAL ASSOCIATION

“Ályktun vegna síðbúinnar breytingar á því frumvarpi sem varð að nýjum heilbrigðislögum nr. 40/2007.

Forsendur:

Í því lagafrumvarpi sem síðar varð að lögum nr. 40/2007 og Læknafélagið fékk til umsagnar var ákvæði 8. gr. svohljóðandi:

“III. KAFLI

Stjórn heilbrigðisstofnana

8. gr.

Gildissvið.

Ákvæði þessa kafla eiga við um heilbrigðisstofnanir sem ríkið rekur.”

Í greinargerð með ákvæðinu sagði: “Í ákvæðinu er tekið fram að ákvæði III. kafla um stjórn heilbrigðisstofnana eigi einvörðungu við um heilbrigðisstofnanir sem reknar eru af ríkinu. Ekki þykir ástæða til að binda hendur einkaaðila og félagasamtaka að þessu leyti umfram það sem gildir um ólíkar tegundir rekstrarforma almennit.”

Við þetta ákvæði gerði Læknafélagið ekki athugasemd enda sammála rökstuðningi með ákvæðinu.

Í meðförum þingsins á síðustu starfsdögum þess var ákvæðinu breytt þannig að í endanlegri útgáfu varð ákvæðið svohljóðandi:

“III. KAFLI

Stjórn heilbrigðisstofnana

8. gr.

Gildissvið.

Ákvæði þessa kafla eiga við um heilbrigðisstofnanir sem ríkið rekur. Ákvæði 10. og 12. gr. eiga þó einnig við um heilbrigðisstofnanir sem reknar eru á grundvelli samnings skv. VII. kafla eftir því sem við getur átt.”

Í ákvæði 12. gr. er kveðið á um að á heilbrigðisstofnun skuli starfa þriggja manna framkvæmdastjórn undir yfirstjórn forstjóra. Framkvæmdastjóri lækninga og framkvæmdastjóri hjúkrunar og eftir atvikum aðrir faglegir yfirmenn stofnunar skulu skipa framkvæmdastjórn ásamt forstjóra.

Í VII. kafla laganna er fjallað um samninga um veitingu m.a. sjálfstætt starfandi aðila á heilbrigðisþjónustu á kostnað ríkisins.

Í greinargerð með ákvæðinu segir nú: “Lagt er til að við 8. gr. bætist nýr málslíður þar sem kveðið verði á um að ákvæði 10. og 12. gr. gildi einnig um heilbrigðisstofnanir sem reknar eru á grundvelli samnings skv. VII. kafla. Nefndin telur eðlilegt að framangreind ákvæði frumvarpsins sem fjalla um faglega ábyrgð fagstjórnenda heilbrigðisstofnana og framkvæmdastjórnir gildi einnig um slíkar heilbrigðisstofnanir. ...”

Engin útskýring eða rökstuðningur fylgir því hvers vegna sú breyting varð í greinargerð að ekki þætti ástæða til að binda hendur einkaaðila og félagasamtaka yfir í að eðlilegt teldist að binda

LÆKNAFÉLAG ÍSLANDS

ICELANDIC MEDICAL ASSOCIATION

hendur einkaaðila og félagasamtaka að því leiti hvernig framkvæmdastjórn viðkomandi einkaaðila væri skipuð.

Þessi ráðstöfun þingnefndarinnar er með miklum ólíkindum og jafnast á við það að ef ákveðið yrði að bankarnir mættu bjóða í starfsemi íbúðalánasjóðs þá yrðu þeir að haga stjórnskipulagi sínu eins gert var hjá íbúðalánasjóði. Það þarf ekki að hafa mörg orð um það hvernig atvinnulífið myndi bregðast við slíkum kvöðum.

Það er afar einkennileg krafa að einkaaðilar sem hyggjast setja á fót sjálfstæða heilbrigðisþjónustu og semja við ríkið um veitingu hennar verði að haga stjórnskipulagi sínu á sama hátt og ríkisstofnanir. Með því er hætt við að snerpa og kraftur einkaframtaksins nýtist ekki og þar með er ávinningur þjóðfélagsins af fjölbreyttari rekstrarformum farinn fyrir bý.

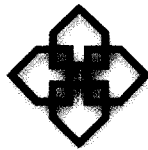
Þá má ekki gleyma því að landlæknir hefur eftir sem áður sjálfstæðar eftirlitsskyldur gagnvart heilbrigðisstarfsmönnum sem vinna sjálfstætt og ber honum að hafa eftirlit með því að starfsemi þeirra uppfylli faglegar kröfur til reksturs heilbrigðisþjónustu.

Niðurstaða:

Aðalfundur Læknafélags Íslands í Kópavogi dagana 28. og 29. september 2007, skorar á heilbrigðisráðherra að hann beiti sér fyrir því að ákvæði 8. gr. laga nr. 40/2007 verði breytt á þann hátt að engar kvaðir verði settar á einkaaðila sem gera samninga við ríkið um veitingu heilbrigðisþjónustu um hvernig þeir skuli haga stjórnskipulagi sínu ."

Virðingarfyllst,
f.h. Læknafélags Íslands

Bjarna Jónsdóttir,
formaður.

Alþingi
Erindi nr. P 135/404
komudagur. 26.11.2007

SAMBAND ÍSLENSKRA SVEITARFÉLAGA

Alþingi
b.t. heilbrigðisnefndar
Austurstræti 8-10
150 REYKJAVÍK

Reykjavík 26. nóvember 2007

0711378SA /GB
Tilv.: 235

Efni: Umsögn um frumvarp um breytingu á lögum um almannatryggingar og fleiri lögum, 195. mál

Samband íslenskra sveitarfélaga fékk þingmál nr. 195 – þskj. 210, frumvarp til laga um breytingu á lögum um almannatryggingar, lögum um félagslega aðstoð, lögum um sjúklingatryggingu, lögum um heilbrigðisþjónustu, lögum um málefni aldraðra og lögum um eftirlaun til aldraðra, ekki sent til umsagnar frá Alþingi. Sambandinu hefur því ekki gefist tími til að fara ítarlega yfir málið en þrátt fyrir það telur sambandið rétt að koma almennum sjónarmiðum um frumvarpið á framfæri við heilbrigðisnefnd Alþingis.

Eins og kunnugt er skipaði fyrrverandi heilbrigðisráðherra á síðasta ári nefnd til að gera tillögur um flutning verkefna á sviði þjónustu við aldraða og heilbrigðisþjónustu frá ríki til sveitarfélaga. Gangi áform um yfirfærsluna eftir munu sveitarfélög taka við stærstum hluta almennrar þjónustu við aldraða. Í því ljósi geta allar ákvarðanir sem varða málaflokkinn skipt sveitarfélögin miklu máli. Í skýringum með frumvarpinu kemur fram að frumvarp um frekari breytingar á lögum um málefni aldraðra verði lagt fram á vorþingi 2008 og er þess vænst að hlutaðeigandi ráðuneyti muni eiga gott samráð við sambandið um þær breytingar.

Samband íslenskra sveitarfélaga er í meginatriðum sammála þeim áherslum sem fram koma í skýringum með frumvarpinu, þess efnis að þjónusta við aldraða er að stærstum hluta velferðarmál en ekki heilbrigðismál. Það er því afar mikilvægt að skilja á milli annars vegar almennrar öldrunarþjónustu og hins vegar heilbrigðisþjónustu við aldraða. Í frumvarpinu felst sú breyting að félags- og tryggingamálaráðuneyti mun fara með fyrrnefnda þáttinn en heilbrigðisráðuneyti fer áfram með heilbrigðisþjónustu við aldraða. Að líkindum mun þessi aðskilnaður verkefna milli ráðuneyta auðvelda yfirfærslu þjónustu við aldraða frá ríki til sveitarfélaga.

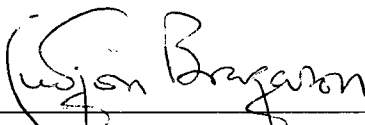
Í 5. og 6. gr. frumvarpsins er gert ráð fyrir að daggjöldum verði skipt í tvennt þar sem annars vegar verða daggjöld vegna heilbrigðisþjónustu og hins vegar daggjöld vegna búsetu og almennrar öldrunarþjónustu. Sambandið telur nauðsynlegt að vekja athygli á að margar öldrunarstofnanir glíma við mikinn rekstrarvanda sökum þess að daggjöld frá Tryggingastofnun ríkisins duga engan vegin fyrir rekstrarútgjöldum. Dæmi eru um að sveitarfélög hafi þurft að bera rekstrarhalla þessara stofnana, og getur uppsafnaður halli numið tugum milljóna. Hefur sveitarstjórnnum gengið erfiðlega að fá ríkisvaldið til að

koma að lausn þessa rekstrarvanda þótt í einstaka tilvikum hafi fengist nauðsynleg leiðrétting við afgreiðslu fjárlaga.

Hvað varðar almannatryggingar er í athugasemdum við frumvarpið vísað til stefnu ríkisstjórnarinnar um að lögð verði áhersla á að styrkja stöðu aldraðra og öryrkja, m.a. með einföldun almannatryggingakerfisins. Samspil skatta, tryggingabóta, greiðslna úr lífeyrissjóðum og atvinnutekna einstaklinga verði skoðað sérstaklega til að tryggja meiri sanngirni og hvetja til tekjuöflunar og sparnaðar. Sambandið telur rétt að minna á að sveitarfélögin veita fjölmörgum einstaklingum mikilvægan stuðning, svo sem fjárhagsaðstoð, húsaleigubætur og sérstakar húsaleigubætur.

Mikilvægt er að allir aðilar sem koma að skatta- og velferðarmálum starfi saman að því að tryggja að framangreind kerfi virki vel saman. Verulega hefur skort á að einhver einn aðili hafi yfirsýn á þessu sviði en að mati sambandsins aukast líkur á að svo verði við þá breytingu að eitt ráðuneyti, félags- og tryggingamálaráðuneyti, fari framvegis með almannatryggingar, félagslega aðstoð, félagsþjónustu sveitarfélaga, húsnæðismál og atvinnuleysistryggingar. Telur sambandið eðlilegt að ráðuneytið beiti sér fyrir stofnun samráðsvettvangs um skatta- og velferðarmál og lýsir sambandið sig reiðubúið til þátttöku í slíku samstarfi.

Virðingarfyllst
SAMBAND ÍSLENSKRA SVEITARFÉLAGA

Guðjón Bragason
sviðsstjóri lögfræðisviðs

Alþingi
Erindi nr. P 135/493
komudagur 28.11.2007

Tómas Gunnarsson, kt. 24.09.37 – 7199,
Bleikjukvísl 1,
110 Reykjavík.

Reykjavík, 24.nóvember 2007.

**Verkefnastjórn um flutning málefna aldraðra hjá
Tryggingastofnun ríkisins til Félagsmálaráðuneytisins.**

AFRIT

Berist til nefndarmanna:

Fr. Sigríður Lilly Baldursdóttir, form.,
hr. Ágúst Þór Sigurðsson,
hr. Hrafn Magnússon,
fr. Ragnheiður Elín Árnadóttir og
hr. Stefán Ólafsson.

Virðulega verkefnasstjórn.

Ég vísa til bréfs míns til ykkar frá 19. nóvember 2007 og upplýsi að mér hefur borist bréf Umboðsmanns Alþingis, dags. 22. nóvember 2007, þar sem staðfest er móttaka á afriti af greindu bréfi mínu til ykkar. (Ljósrit þess fylgir.) Þar með eru auknar líkur á að æðstu forsvarsmenn Tryggingastofnunarinnar, heilbrigðis- og tryggingamálaráðherra, annars vegar og fjármálaráðherra, hins vegar, sem fer með fjármál hennar og ber ábyrgð á upplýsingaleka úr hluta skattframtala fjörutíu þúsund lífeyrisþega hér, auk maka þeirra, láti málin til sín taka.

Í gögnunum sem fylgdu bréfinu frá 19.11.07 felst alvarlegt innbyrðis misræmi og að auki er misræmi milli þeirra og upplýsinga sem þau ættu að stemma við úr skattframtölum. Einnig að bréf og gögn TR eru óstaðfest og virðast unnin af verktaka, sem er utan opinberrar stjórnsýslu og utan gildandi laga. Í þessu felst að enginn opinber starfsmaður virðist vilja leggja nafn sitt við gögnin. Að auki felast í framkvæmdinni meint alvarleg stjórnarskrárbrót og brot á lögum um tekjuskatt eins og vikið er að í bréfinu. Um vanda Tryggingastofnunar hefur oft verið rætt og vísa ég til greinar Karls Steinars Guðnasonar, fyrrv. forstj., í Morgunblaðinu 3. maí 2007. Á þetta er bent því æðstu valdhöfum ber að halda embættum og stofnunum sínum hreinum, utan vafa um óvandaða starfshætti og lögbrot. Loks er það úrelt aðferð að fela sömu opinberu stofnuninni tvenns konar gagnstæð hlutverk, að greiða lífeyrisþegum lífeyri og skerða síðan greiðslurnar um svipaða heildarfjárhæð.

Ef ekki koma fram leiðréttingar og eða athugasemdir sem staðfesta að framkvæmd Tryggingastofnunar og skattyfirvalda sé lagalega og tölulega traust og rétt, virðist óhjákvæmilegt að fela óhlutdrægum kunnáttumönnum, (öðrum en Ríkisendurskoðun, sem ber ábyrgð á framkvæmdinni), að gera lagalega og stjórnunarlega úttekt á lífeyrisgreiðslumálum Tryggingastofnunarinnar.

Þar sem starfsemi Tryggingastofnunar og skattakerfisins virðist geta brotið gegn viðhorfum um gott starfsumhverfi er stéttarfélögum og Ríkisendurskoðun sent afrit af bréfi þessu svo og bréfi mínu frá 19. 11. 2007. Virðingarfyllst,

Tómas Gunnarsson.

Afrit send: Alþingi með ósk um að alþingismönnum verði kynnt efni þess, Tryggingastofnun ríkisins, heilbrigðis- og tryggingamálaráðherra, félagsmálaráðherra, fjármálaráðherra, Ríkisskattstjóra og öðrum skattstjórum, Umboðsmanni Alþingis, Persónuvernd, Ríkissaksóknara, Landssambandi eldri borgara, Öryrkjabandalagi Íslands, ritstjórnun Morgunblaðsins, Fréttablaðsins, 24 stunda og DV, einnig fréttastjórnun Hljóðvarps og Sjónvarps RUV, og Stöðvar 2 og Bylgjunnar og loks Starfsmannafélagi TR, BSRB og BHM og Ríkisendurskoðun.

Alþingi
Erindi nr. Þ
komudagur

Nefndasvið Alþingis
heilbrigðisnefnd
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Reykjavík, 28. nóvember 2007
SLB/ÁbS/KG/012/07

Efni: Umsögn um frumvarp til laga um breytingar á lögum um almannatryggingar, lögum um félagslega aðstoð og fl. lögum, 195. mál.

Vísað er til óskar heilbrigðisnefndar um umsögn Tryggingastofnunar ríkisins um frumvarp til laga um breytingar á lögum um almannatryggingar, lögum um félagslega aðstoð og fl. lögum, 195. mál.

Tryggingastofnun vill vekja athygli á eftirfarandi atriðum:

1. Kostnaðarmat. Í kostnaðarmati fjárlagaskrifstofu segir m.a.:
„Í meginatriðum felur frumvarpið fyrst og fremst í sér orðalagsbreytingar sem tengdar eru flutningi málaflokka á milli ráðuneyta og er því ekki gert ráð fyrir auknum kostnaði við framkvæmd verkefna heldur eingöngu færslu fjárheimilda á milli ráðuneyta”.
Tryggingastofnun telur þetta ekki alls kostar rétt mat. Ljóst er að viðamiklar breytingar verða á rekstri Tryggingastofnunar á næsta ári verði frumvarpið að lögum. Slíkar breytingar hljóta að kalla á aukið vinnuframlag starfsmanna og þó svo að þjónustusamningur yrði gerður við Tryggingastofnun um að sinna áfram greiðslum vegna sjúkratrygginga eins og rætt hefur verið um þá muni óhjákvæmilega koma til einhvers kostnaðar vegna breytinga á tölvukerfum. Verði niðurstaðan sú að sjúkratryggingar verði algerlega færðar frá Tryggingastofnun má búast við verulegum kostnaði vegna nýsmíði tölvukerfa.
2. 11. gr. frv. hljóðar svo:
Í stað orðanna „Heilbrigðis- og tryggingamálaráðherra” í 2. mgr. 14. gr. laganna kemur: Ráðherra.
Vakin er athygli á að hvergi í lögum nr. 99/2007 um félagslega aðstoð kemur fram hver fari með yfirstjórn þessa málaflokks. Þar sem gera má ráð fyrir að félags- og tryggingamálaráðherra fari með yfirstjórn málaflokksins frá og með næstu áramótum gæti verið ástæða til að breyta 3. mgr. 1. gr. þeirra laga, sbr. orðalag nýrrar 2. gr. almannatryggingalaga.
3. Í almennum athugasemdum með frv. kemur m.a. eftirfarandi fram:
A. „Löggöf verður áhersla á að tryggja réttindi starfsmanna Tryggingastofnunar ríkisins við þær breytingar sem kveðið er á um í frumvarpi þessu”.

TRYGGINGASTOFNUN RÍKISINS

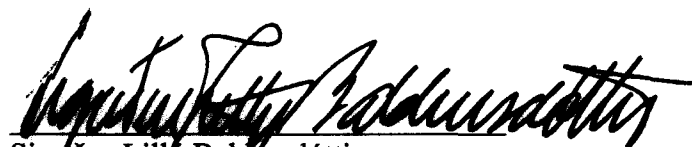

B. „Tryggt er að þeir aðilar sem skipta við stofnunina daglega muni ekki finna fyrir breytingunum fyrst um sinn þótt þeir ættu að gera það í framtíðinni með bættri þjónustu”.

Tryggingastofnun fagnar báðum þessum athugasemdum. Afar mikilvægt er að standa þannig að fyrirhuguðum breytingum að starfsmenn finni fyrir sem minnstum kvíða og óöryggi. Yfirstjórn stofnunarinnar hefur lagt áherslu á þetta og hefur því lagt sig fram um að upplýsa starfsmenn um framgang undirbúningsins eftir því sem hún hefur haft tök á. Rekstur stofnunarinnar hefur á undanförunum árum verið þungur vegna mikils álags og fjárhagsramminn er afar þröngur. Því hefur þegar reynt mikið á þrek starfsmanna og tryggð við stofnunina. Réttindi starfsmanna til starfsöryggis, óbreyttra kjara og álagsgreiðslna á laun þarf því að tryggja sem og gott upplýsingastreymi til stofnunarinnar um framtíðarskipan starfseminnar.

Þá er afar mikilvægt að þjónustan við viðskiptavinum Tryggingastofnunar líði ekki vegna þessara breytinga, heldur verði tækifærið nýtt til þess að bæta hana. Á þetta hefur verið lögð áhersla af hálfu yfirstjórnar stofnunarinnar sem hefur m.a. bent á að þess þurfi að gæta að viðskiptavinir hennar þurfi ekki að leita á fleiri staði til að fá þjónustu eftir fyrirhugaða breytingu.

Virðingarfyllt,
Tryggingastofnun ríkisins

Sigríður Lilly Baldursdóttir
starfandi forstjóri

TRYGGINGASTOFNUN RÍKISINS

um frumvarp til laga um breytingu á lögum um almannatryggingar o.fl., 195. Mál á þingskjal 210

frá Ögmundi Jónassyni, nefndarmanni í félags- og tryggingamálanefnd

Frumvarp þetta gerir ráð fyrir umfangsmiklum breytingum á skipulagi almannatrygginga. Við umfjöllun í félags- og tryggingamálanefnd og í máli þess sérfróða fólks sem kom á fund nefndarinnar kom fram að tillögurnar eru fram settar án nægjanlegs samráðs við þá sem gerst þekkja til. Ýmislegt er og óúppgert varðandi fjárhagslegar hliðar þessa máls og ber það vott um ámælisverð og flaustursleg vinnubrögð af hálfu meirihlutans.

Það er að ýmsu leyti brýnt að stokka upp og gera breytingar til góðs innan stjórnarráðsins og almannatryggingakerfisins. Það er hins vegar lykilatriði við framkvæmd slíkra breytinga að þar fari fram skýr þarfagreining og heildstæð, úthugsuð stefnumótun til framtíðar, en ekki handahófskennd breyting hér og þar með óskilgreindum bútasumi. Þá er og nauðsynlegt að við svo víðtækar breytingar fari fram náið samráð við sérfróða aðila og starfsfólk þeirra stofnana sem um ræðir. Það að kalla eftir upplýsingum um einstaka liði er ekki það sama og hafa náið samráð, og mjög hefur vantað upp á svo náið samráð í þessu ferli.

Í athugasemdum gesta sem komu til fundar við nefndina komu fram sannfærandi rök fyrir því að varhugavert gæti verið að undanskilja sjúkra- og slysatryggingar frá tilfærslu almannatrygginga til félagsmálaráðuneytis. Áleitnar spurningar vöknúðu um hversu heppilegt væri að skilja slysa- og sjúkratryggingar eftir hjá heilbrigðisráðuneyti en færa allt annað yfir, en allar forsendur, vinnulag og búnaður Tryggingarstofnunar miðast við að vinna þessi mál áfram undir einum hatti. Gríðarlega fjármuni gæti þurft til ef slíta ætti þetta núna í sundur.

Undirritaður gerir alvarlegar athugasemdir við 18. grein frumvarpsins, en þar segir orðrétt:

„Við lögin bætist ákvæði til bráðabirgða sem orðast svo: Starfrækja skal stofnun undir yfirstjórn heilbrigðisráðherra sem hefur m.a. það hlutverk að annast kaup, greiðslur og samninga um heilbrigðisþjónustu og framkvæmd þeirra málaflokka almannatrygginga sem heyra undir heilbrigðisráðherra. Ráðherra skipar forstjóra stofnunarinnar til fimm ára í senn. Forstjóri skal hafa lokið námi á háskólastigi. Forstjóri ræður aðra starfsmenn stofnunarinnar og annast daglegan rekstur hennar. Ráðherra skipar fimm menn í stjórn stofnunarinnar og skal einn skipaður formaður stjórnar og annar varaformaður. Ráðherra setur stjórninni erindisbréf.“

Hér eru lagðar til grundvallarbreytingar sem fela m.a. í sér að komið verði á fót verslunarmiðstöð fyrir heilbrigðisþjónustuna. Þetta er augljóslega liður í þeim áformum ríkisstjórnarinnar að einkavæða heilbrigðisþjónustuna í samræmi við yfirlýsta stefnu Sjálfstæðisflokksins. Það er fráleitt að Alþingi samþykki grundvallarbreytingar sem þessar án þess að fram hafi farið ítarleg og málefnaleg opinber umræða. Það er nauðsynlegt að áður en ákvörðun er tekin fari fram þarfagreining og könnun á þessu fyrirkomulagi, forsendur þess og afleiðingar. Óljósar tilvísanir heilbrigðisráherra um að við séum með þessu að gera áþekka hluti og Svíar eiga ekki að nægja Alþingi til að veita ráherra heimild til svo umfangsmikilla kerfisbreytinga. Auk þess má benda á að fyrirkomulag Svía hvað þessa þætti varðar hefur sætt vaxandi gagnrýni og er nauðsynlegt að sú gagnrýni komi fram og fái umræðu ekki síst ef

**skírskotun í „sænska kerfið“ á að verða forsenda og réttlæting fyrir kerfisbreytingum hér á landi.
Margt bendir til að verið sé að leita fanga í úrsérgengnum hugmyndum og því skref í ranga átt.**

Reykjavík, 29. Nóvember 2007

Ögmundur Jónasson

Alþingi
Erindi nr. **P** 135/627
komudagur 3.12.2007

Heilbrigðis- og trygginganefnd Alþingis
Alþingi
150 Reykjavík

Reykjavík, 30. nóvember 2007

Erindi: Umsögn um frumvarp til laga um breytingu á lögum um almannatryggingar, lögum um félagslega aðstoð, lögum um sjúklingatryggingu, lögum um heilbrigðisþjónustu, lögum um málefni aldraðra og lögum um eftirlaun aldraðra.

Óskað hefur verið umsagnar Örkyrjabandalags Íslands við ofangreint frumvarp til laga. Almenn styður ÖBÍ tilgang og markmið frumvarpsins sem er að gera fyrirkomulag heilbrigðis- og tryggingakerfisins auðskiljanlegra og aðgengilegra almenningi. Sömuleiðis telur ÖBÍ það framfaraspor að færa Tryggingastofnun undir félagsmálaráðuneytið en að sjúka- og slysatryggingar verði eftir sem áður á forræði heilbrigðisráðuneytisins. Þannig verður mikilvægt skref stigið í þá átt að aðgreina fötlun og málefni fatlaðra frá heilbrigðismálum.

Eins og fram kemur í greinargerð með frumvarpinu endurspeglar það viðhorf einnig að öldrun sé ekki sjúkdómur sem kalli á heilbrigðisþjónustu í sjálfu sér heldur almenna öldrunar- og ummönunarþjónustu. Fram kemur einnig að kostnaðargreina eigi heilbrigðisþjónustuna og taka upp blandaða fjármögnun á heilbrigðisstofnunum þar sem fjármagn fylgi sjúklingum. Undir þetta sjónarmið tekur ÖBÍ en saknar þess að ekki sé að finna í greinargerð frumvarpsins samskonar stefnu gagnvart fólki með fötlun, þ.e. að fjármagn fylgi fötluðum en ekki stofnunum eða búsetuformi, nú þegar Tryggingastofnun á að færast til félagsmálaráðuneytisins.

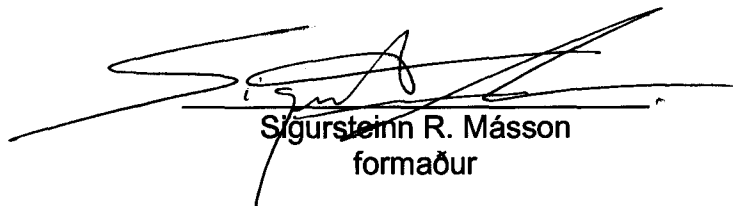
Í 18. grein frumvarpsins er fjallað um nýja stofnun undir yfirstjórn heilbrigðisráðherra sem hafi m.a. það hlutverk að annast kaup, greiðslur og samninga um heilbrigðisþjónustu og framkvæmd þeirra málaflokka almannatrygginga sem heyra undir heilbrigðisráðherra. Athygli vekur að við gerð fjárlaga hefur ekki verið gert ráð fyrir kostnaði við hina nýju stofnun og vill ÖBÍ vekja sérstaka athygli Heilbrigðis og trygginganefndar á þessu.

Í 21. grein frumvarpsins er gert ráð fyrir að Félags- og tryggingamálaráðherra skipi fimm manna samstarfsnefnd um málefni aldraðra. Ekki er tilgreint hvert hlutverk nefndarinnar eigi að vera. Ekki er heldur að finna í frumvarpinu hugmyndir um slíka samstarfsnefnd um málefni fatlaðra. Hjá danska þinginu er starfandi sérstakt fötlunarráð sem hefur frumkvæði að lagasetningu þar í landi og

tekur til efnislegrar umfjöllunar öll þingmál er varða sérstaklega fólk með fötlun. Brýnt er að formlegur samráðsvettvangur með tengsl við löggjafarvaldið verði skapaður hér á landi með þátttöku heildarsamtaka fatlaðra.

36. grein frumvarpsins fjallar um gildistöku nýrra laga en lögin eiga að öðlast gildi 1. janúar 2008. ÖBÍ hlýtur að setja spurningamerki við það hvort það sé raunhæft í ljósi ónógs undirbúnings og þess að hvorki er gert ráð fyrir framlögum á fjárlögum til nýrrar stofnunar á forræði heilbrigðisráðherra né viðbótarframlagi til Tryggingastofnunar vegna viðbótarkostnaðar við uppstokkun stofnunarinnar. Það segir sig sjálft að breyta þarf miklu í starfsemi Tryggingastofnunar og byggja aðra stofnun upp frá grunni enda er gert ráð fyrir því í frumvarpinu að breytingin hafi komið að fullu til framkvæmda frá og með 1. september 2008. Því leggur ÖBÍ það til að gildistöku laganna verði frestað til 1. september 2008 og að málið verði vandlega undirbúið á næstu mánuðum.

Virðingarfyllst,
f.h. ÖBÍ

Sigursteinn R. Músson
formaður